

Ten, který sídlí nad obzorem země, ten, který nebesa jak závoj roztahuje a napíná je jako stan k obývání, ten hodnostáře a pozemské vůdce za nic nemá, zemdlenému však dává sílu a dostatek odvahy bezmocnému.

Izajáš 40,3-11: *Hlas volajícího: „Připravte na poušti cestu Hospodinu! Vyrovnajte na pustině silnici pro našeho Boha! Každé údolí ať je vyvýšeno, každá hora a pahorek sniženy. Pahorkatina ať v rovinu se změní a horské hřbety v pláň. I zjeví se Hospodinova sláva a všechno tvorstvo společně spatří, že promluvila Hospodinova ústa.“ Hlas toho, jenž praví: „Volej!“ I otázel se: „Co mám volat?“ ... „Všechno tvorstvo je tráva a všechna jeho spolehlivost jak polní kvítí. Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stálé navěky.“ ...*

Panovník Hospodin přichází s mocí, jeho paže se ujme vlády. Hle, svoji mzdu má s sebou, u sebe svůj výdělek. Jak pastýř pase své stádo, beránky svou paží shromažďuje, v náručí je nosí, březí ovečky šetrně vede.“

1. Petrova 1,8-13: *Ač jste ho neviděli, milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přec v něho věříte a jásáte nevýslovnou, vznešenou radostí, a tak docházíte cíle víry, spasení duší. Toto spasení hledali a po něm se ptali proroci, kteří prorokovali o milosti, která je vám připravena; zkoumali, na který čas a na jaké okolnosti ukazuje duch Kristův v nich přítomný, když předem svědčí o utrpeních, jež má Kristus vytrpět, i o veliké slávě, která potom přijde. Bylo jim zjeveno, že tím neslouží sami sobě, nýbrž vám; ti, kdo vám přinesli evangelium v moci Ducha svatého, seslaného z nebes, zvěstovali vám nyní toto spasení, které i andělé touží spatřit. Odhodlaně se tedy připravte ve své mysli, buďte střízliví a celou svou nadějí upněte k milosti, která k vám přichází ve zjevení Ježíše Krista.*

I.

Advent znamená očekávání. A protože očekáváme, že přijde ten, ke komu upínáme svou důvěru, a protože se těšíme, že nám bude nablízku, znamená advent nadějí. Sami si Boží lásku a milost nijak nezařídíme, to může leda Bůh. Ale po nás advent taky něco žádá: přípravu a trpělivost.

II.

“Připravte na poušti cestu, vyrovnajte na pustině silnici pro našeho Pána. Každé údolí ať je vyvýšeno, každá hora a pahorek sniženy.” Tak se to píše ve slavném starodávném textu. Není tu samozřejmě řeč o zemních pracích a terénních úpravách, tohle je obraz, který po nás žádá cosi jiného. Je srozumitelný dnes i tehdy: snadno si za těmi slovy představíme přehradu, které vyrostly mezi lidmi, a propasti, přes které nevedou žádné mosty a na jejichž dně živoří ti, kdo tam spadli nebo je tam někdo shodil. Nenávisti a předsudků jsou tu celé kopce, na pahorky světské slávy se derou jedni přes druhé a vzápětí jedni proti druhým.

Hory se dají zplundrovat (třeba kvůli surovinám) a údolí lze zavézt odpadem a někdy to tak chodí i v lidských vztazích. Pán, který přichází, nás však nechce jen vyždímat ani nad námi vyhrát a ukázat kdo s koho. Je jiný. Právě proto se k němu upíná naše naděje a důvěra. Právem. Ovšem po nás se žádá ta příprava či úklid: připravte mu cestu.

Když Izajáš psal tahle slova, nechal v nich dost prostoru pro naši představivost a my v těch pár odstavcích opravdu poznáváme svůj svět. K obvyklým neduhům lidské společnosti (třeba k rozdílným mezi těmi nahoře a těmi dole) se poslední dobou přidala další bariéra. Zkuste říct něco o covidu a o očkování a asi zjistíte, že jste se ocitli na barikádě, aniž byste o to stáli: zarovnat hory a propasti mezilidského neporozumění, předsudků a agresivity nebude snadné, ale je to úkol, kterému se nedá vyhnout. Připravte cestu přicházejícímu Králi, aby mohl vstoupit. Nevyhlédl si jen některé z nás, ale jsme v tom společně – ať jsme na všech těch nevyžádaných barikádách z té či z oné strany.

Jestli se nám to urovnat nepovede, naše škoda. Izajáš ostatně mluví o cestě na poušti, což je zas jeden obraz, který si o stavu světa, v němž žijeme, iluze opravdu nedělá. Jestli se nám to nepovede, král může vstoupit i tak: jen pro něj asi budeme míň vnímaví, když nám v tom budou překážet předsudky všeho druhu. Naše škoda.

Tenhle král nečeká na ideální dálnici a vyráží lidem naproti, pěkně pěšky nebo nanejvýš na oslátku. Přes horu únavy a do propastí lidské zloby a úzkostí. Přichází za těmi, co se neparují na pahrbcích, na které se jim podařilo vylézt, nevyhýbá se údolí utrpení a nakonec ani té nejhlubší propasti, údolí stínu smrti.

Zkrátka: Bůh čeká, že mu budeme rovnat cestu, ale zároveň našťestí nečeká, až to uděláme a dokončíme. Už přichází a je v tomhle neurovaném světě s námi.

III.

Z dávné Davidovy říše už nic nezbylo. "Z pařezu vyraší proutek," povídá k tomu prorok, ale kupodivu nemluví o pařezu Davidově, nýbrž o pařezu Izai (to byl Davidův otec). Ono se totiž nebude navazovat na Davidovy slavné a velké chvíle, nýbrž na něco jiného, na nenápadnou událost, která té Davidově slávě předcházela: to když Boží vyslanec vybíral budoucího krále a vybral z Izaiovic rodiny toho, s nímž nikdo nepočítal, ani mužský to ještě nebyl, teprve kluk. Tím začínala veliká Boží budoucnost. O pár století později se v Betlémě narodilo dítě, s nímž se rovněž nepočítalo. Říkáme té události Vánoce. Slovo Boží se tehdy stalo lidským tělem, ale ani mužský to ještě nebyl, teprve kluk. Takhle nenápadně začíná Boží budoucnost pro lidi. Ani si toho v tu chvíli většinou nevšimli.

Starodávný Boží prorok slýchal řeči, které lidi vedli a vedou dodnes: že je na světě pořád hůř a hůř, a pak se vytasil s adventem neboli s očekáváním: "Lidi, dejte si říct, že je to všechno naruby. Pravý svět je ten Boží (o němž pochybujete, jestli vůbec existuje) – zato my žijeme obráceně, vzhůru nohama, a měli bychom s tím něco dělat."

Boží kralování se přiblížilo, ba už je mezi námi. Lidi na něj moc neslyší a žijí si po svém, to jest po zlém a po nešťastném. Tak to bylo vždycky, ale to, že to tak bylo vždycky a že to tak dělají všichni, ještě neznamená, že je to normální. Není! V tomhle se zkrátka musí jít proti proudu a už bychom s tím měli začít. A právě to jim Izajáš řekl: "Začít se má tou Boží nadějí, co vypadá jakoby naruby. Koukáte na pařez, vzpomínáte, jakou měl minulost, ale to není celé, ještě k tomu přiberte naději do budoucna, vždyť je to naděje od Boha!"

Má pravdu tenhle prorok: že se svět zlepší, to je pravděpodobné asi tak, jako že z pařezu vzejde proutek. Nebo že velbloud projde uchem

jehly. Nebo že se věčně platné nebeské Boží slovo stane tělem obyčejného člověka a že ten člověk pak špatně skončí a právě to bude start pro naši záchranu. Pravděpodobné to věru není. A přece proutek vyrašil, velbloud jehlou prošel, Slovo se stalo tělem a Ježíšova smrt je startem pro naši cestu k Božím cíli. Tak to k těm svým chmurným úvahám a předpovědím nezapomeňte přibrat.

IV.

Advent znamená přípravu, že přijde ten, ke komu upínáme svou naději a důvěru. Vypadá to nepravděpodobně – ale ve skutečnosti je naruby svět, ve kterém žijeme (a kde pro naději a milosrdenství moc místa nebývá). Žijeme vzhůru nohama a moc s tím nesvedeme, Boží lásku a milost si sami nijak nezařídíme, tu může přinést Bůh. A advent je důvěra, že to opravdu udělá.

Na závěr ještě jednou prorok Izajáš:

Dotazujte se Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko. Svévolník ať opustí svou cestu, člověk propadlý ničemností svoje úmysly a ať se vrátí k Hospodinu – slituje se nad ním, vždyť odpouští mnoho.

"Mé úmysly nejsou jako ty vaše a vaše cesty nejsou cesty moje," je výrok Hospodinův.

Spustí-li se lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí.

Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal."

Naše duše s touhou vzhlíží k Hospodinu, on je naše pomoc, náš štít. Tvoje milosrdenství buď, Hospodine, s námi; na tebe s důvěrou čekáme!